

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์ ครั้งที่ 10

1. หน่วยงาน ศูนย์วิจัยอนุกรมวิธานประยุกต์ สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. คณะทำงาน
 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ดี พรพงศ์รุ่งเรือง หัวหน้าโครงการ
 2. ศาสตราจารย์ ดร.ประนอม จันทโรณทัย
 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ประจักษ์สุตรี
 4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

3. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกเผชิญกับปัญหาการลดลงของทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศลดน้อยลง ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มจำนวนประชากรขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการใช้ทรัพยากรมากขึ้น ประกอบกับการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ถูกวิธี ขาดข้อมูลของทรัพยากรชีวภาพต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศ เช่น ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต การแพร่กระจายพันธุ์ นิเวศวิทยา และขาดความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าของทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นของตน และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศจากอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้และทำความเข้าใจ รวมทั้งปลูกฝังและกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา ครูอาจารย์ และนักวิชาการที่มีความสนใจทางด้านนี้ โดยเฉพาะการศึกษาด้านความหลากหลายทางด้านจำนวนชนิดของพรรณไม้ ซึ่งอาจจะเป็นการสำรวจพรรณไม้ในท้องถิ่น วนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษาทบทวนพรรณไม้ในแต่ละสกุล แต่ละวงศ์ เพื่อให้ทราบข้อมูลของทรัพยากรชีวภาพต่างๆ ที่มีอยู่ในประเทศของตน แต่การศึกษาส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาแนวทางในการศึกษาที่ถูกต้อง ในการที่จะเข้าใจระบบการจำแนก การระบุ และชื่อพฤกษศาสตร์ จึงจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะเผยแพร่ความรู้ในหลักการและวิธีการ การศึกษาพรรณไม้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาอนุกรมวิธาน ดังนั้นการจัดการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในสาขานี้อย่างถูกต้อง จะนำไปสู่การร่วมกันทำวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ที่ถูกต้อง เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรเหล่านั้นต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายนักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน สร้างโอกาสในการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาวิจัยสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของพรรณไม้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และดำเนินการศึกษาวิจัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือชุมชนของตนเอง รวมถึงการสร้างเครือข่ายระหว่างนักพฤกษศาสตร์ในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อการต่อยอด และร่วมมือกันศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพในภูมิภาคอาเซียนต่อไปในอนาคต โดยการจัดฝึกอบรมในครั้งนี้เป็นการจัดอบรมให้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่สนใจจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคอื่นๆ รวมถึงนักศึกษาหรือบุคคลากรจากหน่วยงานต่างๆ ของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา เป็นต้น รวมจำนวน 30 คน

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นและขั้นสูงรวมถึงการฝึกปฏิบัติการศึกษาวิจัยทางอนุกรมวิธานพืช
- 4.2 แนะนำและให้คำปรึกษารวมทั้งให้แนวทางในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอนุกรมวิธานพืชในภูมิภาคอาเซียน
- 4.3 เพื่อสร้างเครือข่ายนักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์รวมถึงนักวิชาการระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน
- 4.4 เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรทางด้านพฤกษศาสตร์

5. ผู้เข้าอบรม

นิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป สาขาวิชาชีววิทยา พฤกษศาสตร์ หรือสาขาวิชาที่ใกล้เคียง จำนวน 30 คน โดยเป็นนิสิตนักศึกษาจาก 15 มหาวิทยาลัย ละ 2 คน เพื่อการทำงานเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คนที่มาจากต่างมหาวิทยาลัย

6. สถานที่ปฏิบัติงานโครงการ

สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น และภาคสนามที่อุทยานแห่งชาติภูพาน จ.สกลนคร

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยด้านพฤกษศาสตร์และอนุกรมวิธานพืช
- 7.2 ผู้เข้าอบรมเกิดแนวคิดในการทำวิจัยด้านพฤกษศาสตร์และอนุกรมวิธานพืช
- 7.3 มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและมีเครือข่ายระหว่างผู้เข้าอบรมและคณะทำงาน

8. กำหนดการอบรม

1. ประกาศรับสมัครนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ มีนาคม – เมษายน 2562

2. จัดอบรมในวันที่ 17 – 25 มิถุนายน 2562 ตามกำหนดการต่อไปนี้

17 มิถุนายน 2562

08.50–09.00 น.	พิธีเปิดการอบรม
09.00–10.30 น.	บรรยายเรื่อง หลักการทางอนุกรมวิธานพืช
โดย ศ.ดร.ประนอม จันทรมโนทัย
10.30–10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45–12.00 น.	บรรยายเรื่อง ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของพืช ตอนที่ 1
โดย ศ.ดร.ประนอม จันทรมโนทัย
12.00–13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00–14.30 น.	ปฏิบัติการเรื่อง การเก็บและรักษาตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้ง
โดย ศ.ดร.ประนอม จันทรมโนทัย, ผศ.ดร.อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
และนักศึกษาผู้ช่วย
14.30–14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45–16.30 น.	ปฏิบัติการเรื่อง สัณฐานวิทยาสำหรับงานด้านอนุกรมวิธานและการระบุพืช
โดย ศ.ดร.ประนอม จันทรมโนทัย, ผศ.ดร.อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
และนักศึกษาผู้ช่วย
16.30–18.00 น.	ทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์พืชมหาวิทยาลัยขอนแก่น
18.00–20.00 น.	งานเลี้ยงต้อนรับผู้เข้าอบรม

18 มิถุนายน 2562

08.30–10.30 น.	บรรยายเรื่อง ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของพืช ตอนที่ 2
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
10.30–10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45–12.00 น.	บรรยายเรื่อง ลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์ของพืช
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
12.00–13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00–14.30 น.	ปฏิบัติการเรื่อง เรณูวิทยาสำหรับงานด้านอนุกรมวิธาน
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง, ผศ.ดร.อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
และนักศึกษาผู้ช่วย
14.30–14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45–16.30 น.	ปฏิบัติการเรื่อง เรณูวิทยาสำหรับงานด้านอนุกรมวิธาน (ต่อ)
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง, ผศ.ดร.อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
และนักศึกษาผู้ช่วย
16.30–18.00 น.	ทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

19 มิถุนายน 2562

- 08.30–10.30 น. บรรยายเรื่อง พิพิธภัณฑสถานพีชและเอกสารทางอนุกรมวิธานพีช
โดย ผศ.ดร. อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
- 10.30–10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45–12.00 น. บรรยายเรื่อง วิธีวิจัยสมัยใหม่ทางอนุกรมวิธานพีช
โดย ผศ.ดร. อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์
- 12.00–13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00–14.00 น. บรรยายเรื่อง การประยุกต์และใช้ประโยชน์งานด้านอนุกรมวิธานกับศาสตร์
แขนงต่างๆ
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
- 14.00–16.00 น. บรรยายเรื่องการเขียนโครงการวิจัย และการนำเสนอผลงานทางด้าน
อนุกรมวิธานพีช
โดย ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง

20 มิถุนายน 2562

- 07.00–10.00 น. เดินทางไปอุทยานแห่งชาติภูพาน จ. สกลนคร
- 10.00–12.00 น. ศึกษาพรรณไม้ และระบบนิเวศในเขตอุทยานฯ
- 12.00–13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00–17.00 น. ศึกษาพรรณไม้ และระบบนิเวศในเขตอุทยานฯ

21 มิถุนายน 2562

- 08.00–12.00 น. ศึกษาพรรณไม้ และระบบนิเวศในเขตอุทยานฯ (ต่อ)
- 12.00–13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00–16.00 น. ศึกษาพรรณไม้ และระบบนิเวศในเขตอุทยานฯ (ต่อ)
- 16.00–19.00 น. เดินทางกลับมหาวิทยาลัยขอนแก่น

22-24 มิถุนายน 2562

- 08.30–10.30 น. นิสิตนักศึกษาเขียนโครงการวิจัย ทำวิจัย เตรียมเสนองานวิจัย
โดย ศ.ดร.ประพนธ์ จันทน์โหมทัย, ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
และนักศึกษาผู้ช่วย
- 10.30–10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45–12.00 น. นิสิตนักศึกษาเขียนโครงการวิจัย ทำวิจัย เตรียมเสนองานวิจัย (ต่อ)
โดย ศ.ดร.ประพนธ์ จันทน์โหมทัย, ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
และนักศึกษาผู้ช่วย
- 12.00–13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00–14.30 น. นิสิตนักศึกษาเขียนโครงการวิจัย ทำวิจัย เตรียมเสนองานวิจัย (ต่อ)
โดย ศ.ดร.ประพนธ์ จันทน์โหมทัย, ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
และนักศึกษาผู้ช่วย
- 14.30–14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45–16.30 น. นิสิตนักศึกษาเขียนโครงการวิจัย ทำวิจัย เตรียมเสนองานวิจัย (ต่อ)
โดย ศ.ดร.ประพนธ์ จันทน์โหมทัย, ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
และนักศึกษาผู้ช่วย

25 มิถุนายน 2562

- 08.30–10.30 น. นิสิตนักศึกษาเสนอผลงานและตอบข้อซักถาม
ศ.ดร.ประพนธ์ จันทน์โหมทัย, ผศ.ดร. อมรรัตน์ ประจักษ์สุตม์,
ผศ.ดร. พิมพวีดี พรพงษ์รุ่งเรือง
- 10.30–10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

- 10.45–12.00 น. นิสิตนักศึกษาเสนอผลงานและตอบข้อซักถาม (ต่อ)
ศ.ดร.ประนอม จันทโรนทัย, ผศ.ดร. อมรรัตน์ ประจักษ์สุตร์,
ผศ.ดร.พิมพ์ดี พรพงศ์รุ่งเรือง
- 12.00–13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00–14.30 น. สรุปและอภิปรายผลการอบรม
- 14.30–14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45–15.00 น. มอบประกาศนียบัตรและปิดการอบรม